

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házas hordva:	
Egész évre	20 kor
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásán
vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 19.

A küzdelem új fázisa.

(—a.) A kritikus nap megint elmúlt, az újabb elnapolás ellen tiltakoztak, a nemzeti küzdelem egy alkotmányvédő okmányokkal gazdagodott, az alkotmányvédő pártok közé beállott Tisza István gróf vezérlete alatt a szabadelvű párt is, tiltakozó szavát egyhangulag felemelte a főrendi ház — ez az eredménye a kritikus napnak.

Távolról sem kicsinyeljük ezt az eredményt, sőt nagyjelentőségűnek tartjuk úgy a főrendi ház egyhangú állásfoglalását, mint azt a körülményt, hogy immár Széll és Tisza is beálltak a küzdők táborába.

Felemelő dolog, hogy egy-két közbeszólástól eltekintve, amelyeket nyomban elért az elnöki rendutasítás, bár mérsékelt hangon, de impozáns módon nyilvánult meg az országgyűlés két háza által a nemzet akarata. Nem zavarta azt semmi dissonancia. A kormány nem jelent meg, hívei pedig — négy képviselőtől eltekintve — nincsenek a magyar törvényhozás házában.

Mindez kétségkívül nagyban erősíti a nemzeti küzdelmet, de még mindig nem nyújt reményt a kibontakozásra. Különböző van a béke ünnepe, azt reméltük, hogy ezuttal már — hacsak valami fegyverszünet alakjában is — beköszönt a béke s ime még ádázabb küzdelemre kell készülnie a nemzetnek.

Mert az a körülmény, hogy már a

szabadelvűpárt is határozottan és nyíltan ellene fordult a kormánynak, kétségbevonhatatlan jele annak, hogy nagy baj fenyegeti onnét a nemzetet.

A központi sajtóiroda lapjai a fővárosban és a vidéken szokatlan módon támadják Tiszát, kit eddig lépten-nyomon dicsőítettek, bálványoztak. Támadják pedig nem annyira az általános választói jog ellen elfoglalt álláspontja miatt — ezt már elfelejtették volna — hanem inkább, hogy váratlanul pártjával együtt a kormány ellen fordult.

Ezzel meghiusult a kormánynak az a szándéka, hogy a szabadelvűpártból toborozzon híveket magának, meghiusult az a terve, hogy csak némileg is számbavehető pártja legyen, hogyha nem is többséggel bír, de valamennyire parlamenti kormánynak tekinthesse magát. És ha mégis annak jogait gyakorolja törvénytelen az.

Ma nem habozott Tisza sem törvénytelenységnek bélyegezni helyzetünket, veszedelmes az — mondá — a nemzetre is, a dinasztiaira is.

Új és elkéseredett küzdelem vár tehát a nemzetre, melyben a kormány nem számíthat másokra, mint az általános választói jog feltétlen híveire a ligára és a szocialistákra. Ma ki is adta a kormány a jelszót. A Házban nem jelent meg, az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot nem terjesztette be, de közzétette azt sajtója útján.

Ez annak a jele, hogy folytatja a küzdelmet — a nemzet ellen.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 19.

Az ülésterem képe olyan, mint a rendkívüli ülések idején, de nem is hasonlítható a szeptemberi üléshez. A hírlapírói karzaton több külföldi lap tudósítója jelen van. Köztük a Worldé, egy asszony, itt van a Morning Post és a Steadt több francia lap tudósítója is. Tisza beszélt velük.

Apponyi Albert grófot, a mai nap szóno-kát beléptekor szívélyesen üdvözölték minden oldalról.

Elnök: Fusth Gyula.

A kormány tagjai nincsenek jelen.

Elnök az ülést fél tizenegykor megnyitja. Ismét felolvastatja a múlt ülés elnapoló kéziratát.

Rákosi Viktor: Hát a kormány a Buchapinczében van?

Elnök: Ma reggel Fejérváry tábornagy, (taps) úrtól Kazár min. tisztviselő a következő levelet hozta. (Zaj.)

Fegyző olvas: Tisztelt elnök ur! Vesző alatt (Fölkiáltások: A hatásra! Taps.) küldöm ő felsége legkegyelmesebb leiratát, hogy azt a képviselőház előtt fölolvastatni méltóztassék. (Óriási zaj.)

Az elnapolás.

Fegyző (olvassa) Kelt Bécsben, 1905. december 18-án. Kedvelt híveink! (Derütség) . . . A magyar országgyűlés üléseit az 1906. évi márczius 1-ig elnapoltak nyilvánítjuk . . . Fölkiáltások: Ez disznóság! (Óriási zaj.)

A tiltakozás.

Apponyi Albert gróf: Ez a folytonos elnapolási rendszer rosszhiszemű. (Taps.) Az a kormány gyakorolja ezt, amelynek helyén maradnia, éppen a képviselőház bizalmatlansága miatt törvénytelen. A kormány a jogi felelőséget ismeri csak el, de ez alól is ki vonja magát az elnapolásokkal. Még a legkisebb tiszt-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az ember.

(A Műveltség Könyvtárának II. kötete. Szakférfiak közreműködésével szerk. Alexander Bernát és Lenhossék Mihály egyetemi tanárok. 470 szövegképpel és 39 műmelléklettel. Kiadja az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársaság.)

Kevés vállalat van az újabb erős lendületet vett magyar könyvkiadás terén, a melynek oly nagy jelentősége volna, mint a Műveltség Könyvtárának. A tudomány vívmányait akarja népszerűsíteni s ezt meg is teszi a tudományos készlet és a külső kiállítás olyan hatalmas eszközeivel, a minőkkel még eddig magyar vállalat nem lépett fel.

Általában mi a valódi célja a Műveltség Könyvtárának? Bizonyára nem arra vállalkozott a kiadó a tudósok nagy seregével, hogy könyvtárainkba becsempészzenek tizenkét könyv-óriást s azoknak diszes-aranyos fokát bámuljuk s látogatóinknak muttogassuk. Nem, a derék

vállalkozók célja a tudomány összes ágainak népszerűsítése. Hogy a tudós a maga tudományából átadja nekünk laikusoknak, a mennyit átadni föltétlenül szükséges az általános műveltség megszerzésére s úgy adja át, hogy azt el fogadhassuk, valósággal magunkévá tehessek. Ezt az eléggé meg nem becsülhető nagy célt szolgálja a Műveltség Könyvtára, s természetesen ez a kötet is, teljes címén: Az ember testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságai.

Tagadhatlanul ez a kötet már tárgyánál fogva is egyike a legérdekesebbeknek. Kik ne érdekelne saját énjé, önmagának megismerése?

Van azonban e részben a műnek egy fogatkozása, amelyre egyik bírálója, dr. Francisey Lajos így mutat rá:

Magától értetődik, hogy ha az embert természettudományi szempontból vizsgáljuk, akkor mindenekezt helyét kell megjelölnünk a természet körében. Hova tartozik az ember, az élőlények melyik neméhez, osztályához, vagy egy külön nemet, fajt, osztályt alkot-e, ez az első kérdés, mely itt fölmerül. A Műveltség

Könyvtára ehhez az alapvető kérdéshez még egy másikat kapcsol, sz ember származását. Tagadhatatlan, hogy az is alapkérdés és megengedjük, hogy ehhez a kérdéshez a természet-tudomány is hozzászólhat, de nem igényelheti a természettudomány azt a jogot, hogy az ember származásának kérdését, mint olyant kezelje, mely kizárólag az ő kutatásainak köréhez tartozik.

A tudományos fórum illetékessége fölött azonban most nem akarunk vitatkozni, hanem csupán azoknak az eredményeknek a bírálatára szorítokozunk, melyeket a Műveltség Könyvtára az ember hovatartozásának és származásának kérdéseire vonatkozólag megállapított.

A mű Bevezetőjében Lenhossék Mihály, miután az ember tanulmányozásának fontosságát kifejtette, áttér az emberi nem eredésének kérdésére s erre nézve két alaptételt állít föl. Az egyik szerint az ember a maga egészében az állatország körébe tartozik, nevezetesen a gerincesek, még közelebből az emlősök s ezek közül is a főállatok csoportjába, melyben az

Ajándék vételnél fontos, hogy az czélszerű, olcsó és szép legyen.

Mind e három kívánságnak megfelelünk, mert árainkat olyan olcsóra szállítottuk le, hogy minden más olcsóbb ajánlat csak a minőség rovására lehetséges. —

Kérjük kirakatunkat megtekinteni és az árak olcsóságáról meggyőződni.

KARÁCSONYI OCCASSIO

ÓRIASI VALASZTÉKBAN.

Kenyeres és Engländer

Szent László-tér 1. Kossuth-utca mellett.

viselő is, iparkodik maga ellen fegyelmet kérni, ha panasz van ellene.

Hock János: Azokban van tisztességérzet!

Apponyi Albert gróf: A kormánynak első kötelessége lenne, hogy minél előbb alkotmányossá tegye magát, de erre nem törekszik. Ez a törvényen kívüli állapot nem olyan, mint egy törvényes kormány alatt. Mert akkor a kormány érezheti a jóhiszeműség beneficiumát, de ez a kormány rosszhiszeműen kormányoz s midőn föntartja az ex-lexet, tudatosan törvényt sért s kompromittálja a korona tekintélyét. (Viharos taps.)

Oly czélra költi ez a kormány a pénzt, amiktől a képviselőház eltiltotta. De nem gondoskodik a szegény póttartalékosok családjáról. (Taps.)

Rátér a törvényhatóságok súlyos helyzetére. A törvényhatóságok az 1886. XXI. t. cz.-hez ragaszkodnak s emiatt összeütközésbe kerülnek a kormánnyal, amely képes bíróság elé vinni a törvényesen eljáró tisztviselőket. (Ugy van!)

A kibontakozást is megnehezíti ez a folytonos elnapolás. Az ellenzék a kibontakozás végett nem dolgozott ultimátumokkal, de mindig ultimátumokat kapott. (Helyeslés.)

Ünnepélyesen kijelenti, hogy sikertelen lesz minden oly kísérlet, a mely a kibontakozást a nemzet megtörésével akarja elérni. (Viharos, hosszantartó taps.)

1849. ápr. 14.

Fölkiáltások: Éljen Apponyi Albert! (Az egész Ház perczekig tapsol.)

Rátkay László: Inkább 1849. április 14. lesz. (Taps a szélsőbalon.)

Elnök: Rátkayt ezért a kifejezésért rendre utasítja. (Helyeslés minden oldalon.)

Fölkiáltások a szélsőbalon: Éljen Rátkay László!

1848. III. t. cz.

Apponyi Albert gróf: A közbeszólással szemben hangsúlyozza, hogy a magyar parlament soha sem engedi magát provokálásokkal az 1848. III. t. cz. talajáról elragadni. (Taps minden oldalon.)

Foglalkozik a Fejérváry-kormány kinevezésével. Csak újságból tudhatja a parlament, hogy Fejérváryt kinevezték miniszterelnökké. A kormány nem alkotmányos. Nem is jön el a parlamentbe. Az elnök ur ezt az ülés előtt tudta meg, de ő már akkor, amikor megtudta, hogy az az utcai tüntetés elmarad. (Viharos taps.)

A kormány lehetetlenné teszi, hogy a képviselőház népjogokait valósítsa meg, amelyekre pedig a szövetséget pártok legnagyobbikán oly messzemenő a hajlam. (Taps a baloldalon.)

Az elnapolás ma azért is törvénytelen, mert ez sérti az 1867. törvényt, mely a jövőre is ex-lexbe kergeti az országot. Ezzel az elnapolással szemben a rosszul értesült királytól, a jól értesült királyhoz fordulhatnánk, de ezt nem javasolja, hogy a Ház evvel is tanusítsa, hogy a parlament kész az alkotmány helyreállítását czélzó kibontakozásnak helyet adni. (Taps.)

Beterjeszti a következő határozati javaslatot:

A képviselőház a királyi elnapoló kéziratot tudomásul veszi, de elítéli a király tanácsadóinak eljárását, akik ilyen törvényellenes cselekedetre viszik a királyt, oly kormány, melynek kinevezéséről a háznak tudomása nincs. Teszi ezt azért, mert nem akarja utját állani a kibontakozásnak. (Tüntető taps.)

Tisza István.

Tisza István gróf: A folytonos elnapolás tikkizóvá teszi a parlamentet. Azért elvbarátjai nevében is kijelenti, hogy elfogadja a határozati javaslatot. (Taps minden oldalon.)

A mut alkalommal azon a fölfogásnál fogva, hogy a királyi kézirat fölolvása után tanácskozásként helye nincs, pártja nem vett részt a tanácskozásban és a szavazásban. Ezen folytonos elnapolásokkal szemben azonban olyan rendkívüli szituáció állott be, amely kötelességül teszi minden pártnak, hogy tiltakozzék az alkotmány ilyen megsértése ellen. (Általános helyeslés.)

Ez a helyzet végtelen sokat árthat a nemzetnek úgy, mint a dinasztának. Azért föl hívja az egész parlamentet, hogy keresen oly formát, amely lehetővé teszi az alkotmányos kibontakozást. (Taps minden oldalon.)

A király esküje.

Mezőfi Vilmos: Fölolvassa a király esküjét, amidőn a végén. »Isten engem úgy segítse a szélső baloldalon sűrű fölkiáltások hangzának: Ugy segítse!

Hentaller Lajos: Ottót már szegik!

Mezőfi Vilmos: Az eskü szegésben ne legyen részes a parlament, hanem maradjon együtt. (Éljenzés.)

Rátkay László: Azért szólal föl, hogy tudja egész Európa s annak minden parlamentje, hogy ezekben a napokban a magyar nemzet szabadságáért, alkotmányáért harcol. Értelemben egyek vagyunk, de egyesek el tudják palástolni érzelmeiket, mások meg nem. (Helyeslés.)

Egyhangú határozat.

Elnök fölteszi a kérdést, elfogadja e a Ház Apponyi javaslatát. (Az egész Ház föláll.)

Határozatkép kimondja, hogy Apponyi határozati javaslatát a képviselőház egyhangulag elfogadja. (Tüntető taps minden oldalon.)

Elnök fölhatalmazást kér arra, hogy a képviselőház újévi kívánatait a király elé juttassa. (Zaj.) Ujra fölteszi a kérdést. A Ház a fölhatalmazást azért megadja.

Öt percz szünet után.

Fegyző fölolvassa a mai ülés jegyzőkönyvét. Hitelesítettik.

Elnök az ülés bezárja:

Ülés vége háromnegyed 12 órakor.

Szabadelviük a kormány ellen.

* Szolnokról írják: Jász-Nagy-Kun-Szolnok-vármegye szabadelvi pártjának vezetősége e hó 18-án Lenk Gyula főispáná történt kinevezése alkalmából a következő határozatot hozta: A szabadelvi párt kétségen kívül állónak tartja ő Felsőégének azon jogát, hogy főispánt nevezzen ki. De tekintettel arra, hogy a jelenlegi kormány irányelveit a hazára nézve károsnak tartja, kijelenti, hogy az ezen elveket képviselő főispáni beiktatáson részt nem vesz és azon meg nem jelenik és felkéri a párt tagjait, hogy ők se jelenjenek meg.

Gróf Teleki László fölmentése.

Közlöttük, hogy gróf Teleki László, Kolozsvár város főispánja, megelégette a dicsőséget, beadta lemondását. A hivatalos lap mai száma közli is már a királyi kéziratot, mely gróf Teleki Lászlót állásától fölmenti.

Városi közgyűlés.

— Ötödik nap. —

A mult hét csütörtökjén megkezdett városi közgyűlés, öt napi tanácskozás után, tegnap valahára véget ért.

És ezt a sok időt még sem lehet senkinek úgy venni, mintha elpocsékolták volna. Esett sok felesleges szó, az igaz, de annyi jó eszme került felszínre a tárgyalások alatt, hogy ha a törvényhatóság komolyan veszi azokat s ami üdvös és jó, továbbá kivihető, igyekszik megvalósítani, — csak üdvös lesz a város fejlődésére.

Tegnap a legnagyobb vitát a lövész-egylet-

emberen kívül még a majmokat találjuk. Legközelebbi rokonai az emberszabású majmok.

A másik tételben a cikkező a leszármazás tana mellett tör lándzsát, úgy mutatván be ezt a tant, mint bebizonyított természettudományi igazságot, mint az emberről szerzett mai tudásunk és egész tudományos gondolkodásunknak megdönthetetlen alapját. Az ember nem egyéb, mint egy láncszem az állatok fejlődési sorozatában, állati eredésének meggyőző bizonyítékait szervezetében hordja nemcsak a legmagasabb állatformákkal való szerkezetbeli megegyezése alakjában, hanem sok csökevényes szerv és alakulás képében is. Agyvelejének egyoldalú óriási fejlődése, mérhetetlen idők e lassu vivmánya, a természet urává, legtökéletesebb alkotásává avatta őt. Mind a két tételnek bizonyítását a Bevezetőt követő cikk írója, Gorka Sándor vállalta magára, aki »Az ember származása és helye a természetben« cím alatt a természettudományok összes műhelyeiből vett fegyverekkel küzd a mű alapvető álláspontjának védelméért.

A leszármaztatást legnagyobb tudománytalanságnak, a tudomány ellen elkövetett vakmerő merényletnek kell tartanunk.

Mivel bizonyíthatják a fejlődéstan hívei, hogy a nagy természetben olyan erők vannak, olyan hatások működnek, melyek, ha nagyon assan is, évmilliók fojyama alatt, de mégis át

képesek alakítani és át is alakítják a szerves lényeket, úgy, hogy a gerincztelen állatokból gerinchurok, ezekből őshalak, őskételtűek, ősemelősök származnak s végre az ősemelősökből az ősember és ebből a mai ember fejlődik ki?

Tény-e ez a fejlődés, vagy csak feltevés? Ha tény, tessék bebizonyítani, tessék megjelölni azokat az erőket, melyeknek csodálatos hatása alatt ez a fejlődés végbe megy, látni akarjuk az átmeneti alakokat is, a gerinczelen és gerinchuros állatok, az ősemelősök és az ősember között. Ám ilyen erőkre a fejlődéstan követői nem tudnak rámutatni.

Egyetlen egy jelenséget hoznak fel: a szervezeteknek egymással való összetűgését, rokonságát, mely a fokozatos emelkedésnek rendszerét tárja a kutató szeme elé. Folytonos és fokozatos haladást látunk a szervezetek sorában, a legalacsonyabb lények felett rétegszerűen emelkednek a magasabb rendű szervezetek egész a mai emberig s ebben a hosszú sorban nincs egyetlen egy szerves lény sem, melyet nem kapcsolna megegyezés, szervezeti rokonság a sornak minden egyes tagjához.

Ezt a megdönthetetlen természettudományi tényt a modern anthropologusok fejlődésének nevezik, pedig az sem nem több, sem nem kevesebb, mint szervezeti rokonság, a természeti tökéletességnek fokozatos emelkedése mely mindig és mindenütt arányban van a ma-

gassági ponttal, melyen az illető lény a szervezetek sorában áll.

A fejlődés tanát tehát ki kell zárunk a tudományos igazságok csarnokából s oda kell utalnunk, ahová való, a hypothézisek mezejére s talán még itt sem állja meg a helyét, mert még valamire való sejtelmek sem támogatják.

Az anthropologia ennél fogva vét a tudományosság legelemibb szabálya ellen, midőn egy hypothesis, de sőt egyszerű kombináció, találgatás alapján az embert mindenestül, testi és szellemi képességeinek egész teljével az állatok csoportjába sorozza.

A mű többi részében ilyen tévedések nem igen akadnak s ezek a tévedések is elkerülhetőek lettek volna, ha a szerkesztők úgy figyelembe veszik a modern tudomány haladását, mint figyelembe vette Platz Bonifác az ember-ről és faji egységéről irt klasszikus munkájában.

Pekár Mihály az emberi test szervezetét és működését, ezt a csodálatos világot írja le. Van-e nagyobb csuda az emberi test szerkezeténél? Aztán átveszi a szót **Ranschburg Pál**, ki két fejezetben bilincseli le figyelmünket két rendkívül érdekes dolog részére: A szellemi munka természetét az egyik, A lelki élet abnormalitásai a másik, mely a könyv utolsó fejezete. A lelki élet nagy ismerője és doktora **Ranschburg Pál**; az ő kalauzólása mellett nagy haszon-

tel kötött szerződés felbontásának kérdése idézte elő. Végre is kimondotta a törvényhatóság, hogy nem bontja fel a szerződést, hanem bekívánja a számadásokat és a parkok rendezésére vonatkozó programot.

Egyik jelentősebb mozzanata volt még a tegnapi közgyűlésnek, hogy a törvényhatóság nem szavazott meg semmit József kir. herczeg budapesti szobrára, daczára, hogy a tanács 500 koronát javasolt e czélra.

A közgyűlés utolsó napjának lefolyása a következő volt:

Eordé Ferencz főjegyző elnökölt.

Jelenvoltak: Bozók Béla, dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, dr. Konrád Márk, dr. Molnár Imre, dr. Pácz Sándor, Stark Gyula, dr. oStocker József, dr. Adorján Emil, dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, Czeglédy Sándor, Cser János, Fényes Manó, Déry János, dr. Halász Lajos, dr. Radó Ignác, Schwartz Izidor, Weisz Károly, Feldmann Izidor, Heller Ede, Lövenstein Zsigmond, Reismann Mór, dr. Tóth Ferencz, Fleishacker Gyula, Gultmann József, dr. Gyémánt Jenő, dr. Moskovits József, dr. Istvánffy István, Jurieskay Barna, dr. Cserenyés Béla, Gerő Ármán, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Odön, Dus László, Tóth Márton, Kőszeghy József, Ragány János, Markovits Sámuel.

Az előző napi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a még elintézetlen ügyeket tárgyalták le.

A tanács előterjesztette a Fő utcza rendezésére megszavazott költség felhasználásáról s ezzel kapcsolatosan a Fő utczából kikerült régi burkolat anyagból teljesített munkálatok fedezése tárgyában készült javaslatát.

Dr. Radó Ignác azon nézetének ad kifejezést, hogy a Szent László bidat ne a könnyen romló és drága faburkolattal, hanem aszfalttal lássák el. Továbbá a Sas- és Zöldfa-utcák mellett Alapi-utcza helyett Kapuczinus-utcát csatornazzák és aszfaltozzák.

Dr. Moskovits József rövid felszólalása után dr. Halász Lajos kifogásolja, hogy az ócska kövekből burkolt gyalogjárók költségeit is megfizetik a háztulajdonosokkal.

Kőszeghy József azon felvilágosítással szolgál, hogy ő is aszfalttal óhajtja a hidat burkolni. Az aszfalt nehéz a hidburkolásra, az alapozás miatt. Ezért újabban trachit-tuffal alapozák a bidakat. Mivel ennek költségeit még nem tudják, azért vették fel a faburkolat költségeit. Tavasszal kerül a munkára a sor, amikor előterjesztést tesznek. — Kapuczinus-

nal jár az olvasás: sok, nekünk laikusoknak érthetetlennek tetsző lelki jelenség világosodik meg az ő tollán s tanácsai, miket a szellemi munka arányos beosztásáról mond: arany tanácsok.

Az ember faji sajátosságait Semayer Villibáld, a tudós ethnografus írja le hatalmas fejezetben. Itt találkozzunk az ember legérdekesebb, legnevezetesebb fajtáival, s végezetül külön áll előttünk a magyar faj, a maga mivoltában.

Négy fejezetet Dalmady Zoltán egymaga irt meg. Ugynevezett praktikus dolgokat foglalnak magukban e fejezetek. A betegség és egészség fejezet egész tömegét ismerteti meg a legszokottabb betegségeknek, a következő fejezet a betegségek ellen való védekezésre tanít, majd meg jó tanácsokat ad, hogyan éljünk s végül leírja a — halált.

De a könyv tartalma még nincs kimerítve. Az utolsó fejezetben szólal meg az egyik szerkesztő: Alexander Bernát a lelki életéről beszél s a filozófia elvont tudományát szinte kézzelfoghatóvá teszi az ő népszerűsítő tehetsége.

Eltökintve a fentebb említett tévedéstől, az ember cz. kötet a Műveltség Könyvtárának egyik iegerdekesebb, legtanulságosabb része. Ha még hozzávesszük a fényes kiállítást, a pazar illusztrációt, elmondhatjuk, hogy irodalmunk valóban nyereséget jegyezhet fel.

utczát Sas- és Zöldfa-utczával együtt fogják aszfaltozni és csatornázni. A régi kövek árának megtérítéséről a szabályrendelet intézkedik.

Dr. Konrád Márk amellet szól, hogy a hidon hagyják meg a faburkolatot.

Dr. Adorján Emil köuzsorának tartja azt, hogy azt, hogy az egyes utczákról kikerült ócska kövek árát újból megveszik azon utczák lakosaitól. Csak a kő áthelyezési árát szabadna behajtani.

Bordé Ferencz magyarázza a dolgot. A régi kő kopását leszámítják s csak az ezután megállapított értékösszeget fizettetik meg a háztulajdonosokkal.

Dr. Hoványi Géza helyesli a régi kő redukált értékének beszédét. Minden utczalaki örülnének, ha legalább ócska kőből kapnának járdát.

Dr. Stocker József kifogásolja, hogy egyes helyeken a szabályvonal megállapítása folytán épített tulszéles járda költségét beszédi a háztulajdonosokon. A kifolyó csatornák is igen drágák, ezek leszállítását kéri.

Kőszeghy József felvilágosításokkal szolgált. A kifolyó csatornákra megjegyzi, hogy a vastedelü csatornák tényleg drágák s ezért jövőben kőből készítik.

A tanács javaslatát elfogadták.

A Sas és Zöldfa eladására vonatkozó árlejtés eredményét, továbbá dr. Adorján Emil és dr. Kurländer Edének a két épület megvételeire beadott újabb ajánlatát kiadták a pénzügyi szakbizottságnak.

A parkok gondozása.

A tanács előterjesztést tett, hogy a lövészegylettel a közterek és parkok kezelésére kötött szerződést 1906. január 1-ére bontsa fel a törvényhatóság, mert az egyesület a szerződésben elvállalt kötelezettségeinek nem tett eleget.

Kapcsolatosan felolvasták a lövészegylet Rhédey-kerti felügyelőbizottságának beadványát, amelyben vitatja, hogy kötelezettségein felül még többet is tett s kéri, hogy a szerződést ne bontsák fel.

Dr. Hoványi Géza fontosnak tartja a kérdést, hogy igazságosan ítélhessenek. A tanács nem kellő gondoskodással járt el, hogy ide hoz ilyen ügyet. 20 évig lényegileg betartotta a lövész egylet kötelességeit, nem a saját egyéni céljából. Közügyet szolgált az egylet, dicsérrel, a város közönségének ellenőrzése mellett. A mult szárazságban, hogy nem öntözték a Széchényi-teret, ez még nem oly nagy bün. Hasonló kérdés a Városliget, hol egy ember működése, tevékenysége még ma sem lett megtérítve. Addig ne határozzanak, míg nem tudják, miibe kerül a házi kezelés. A Városliget kérdését is hozza szönyegre a tanács, hogy ez is meg legyen oldva. Adják vissza a tanácsnak; a lövészegylet bevonásával vizsgálják az ügyet. Ha jobbnak tartják a házi kezelést, térítsék meg a lövészegyletnek a befektetéseket s akkor, ha jónak látják, felbontják a szerződést.

Balogh Döme: Vandalizmusnak mondja azt, amit a lövészegylet a Rhédey-kertben tett. Egyes utczákat külön pénzért fásítottak. A felügyelő bizottság tagjai elmentek, az elnök beteg. A parkok pusztulnak, a csemetékét értékesítik. Minden egy titkárnak a rendelkezésére van bízva. Van a városnak gazdasági tanácsnoka, aki elláthatja a parkok gondozásának vezetését. A város érdekében megszavazza a tanács javaslatát.

Dr. Radó Ignác a jogügyi bizottság véleményét kívánja, mert két oldalú szerződésről van szó. Vannak férfiak, kik tiszta lelkesedéssel, saját érdekük mellőzésével a város érdekében dolgoznak s 30 évi munkálkodásuk után így bálnak velük. A legnagyobb tisztelettel van ezen férfiak iránt. A fásításon kívül a lövészegylet érdemeket szerzett a sport-élet fejlesztésével. Hálás érte. Ha megtakarít is a fásításnál valamit, ezt helyesen a sport fejlesztésére fordítja. A házi kezelés többbe kerülne. A felügyelőt díjazni kell. Azt vitatja, hogy a

terek nincsenek gondozva s ezt tagadja. Főbűnt nem követtek el, a szerződés betartására kellett volna szoritani az egyletet. A tanács javaslatának mellőzésével, a Hoványi indítványát fogadja el.

Dr. Molnár Imre a lövészegylet hivatását fejtegeti s ezért elszomorítja a most itt szönyegen levő kérdés. Nem barátja, hogy ha a város által fizetett összegből marad is a sport-élet fejlesztésére. Karolják fel a lövészegyletet, hogy minél jobban teljesítse kötelességét, az ifjuság testi erejének, bátorságának fejlesztésével.

Komlóssy József rámutat, hogy éveken át sikertelenül sürgették a szerződés betartását. Czafolja a lövészegylet beadványában foglaltakat: a számadásokból kimutatja, hogy évenként minő maradványa volt a város által fizetett összegből. Meggyőződésből tudja, hogy az Ezredévi emléktéren kívül, a lövészegylet nem teljesítette kötelességét. Ha megvannak az állapottal elégedve, ám határozzanak. Ő az előterjesztéssel megtette kötelességét.

Dr. Stocker József a város szegénységére mutat. Semmiért ily nagy összeget adnak ki. Közterek botrányos állapotban vannak. A lövészegylet beadványának ildomtalan hangját kifogásolja. A 12000 kor. szubvenczióknak csak egy csekély részét adja más értékben vissza a városnak. A lövészegylet a sportéletre sem gyakorol semmi üdvös befolyást. Elfogadja a tanács javaslatát.

Dr. Adorján Emil védi a tanács eljárását. A parkok, közterek állapota nem áll arányban az adott szubvenczióval. A falkola és kertészeti telep is nagyon silány. Részletesen szól a parkok siralmas állapotáról. A lövészegylet működését erősen kritizálja. Egy bizottságot küldjenek ki a számadások megvizsgálására s jelentéstételre.

Dr. Várady Zsigmond a lövészegylet működését dicséri. Azért takarékoskodás szempontjából feibontaná a szerződést, ha tudná, miszerint kevesebb összegből jobbnak gondolhatják a város parkjait. A város pénztára érdekében kéri, hogy addig ne bontsák fel a szerződést, amíg előkészítve nincs a kérdés. Elfogadja Hoványi indítványát azzal, hogy munkaprogramot dolgozzanak ki s a számadásokkal felszerelve terjesszék elő.

A többség dr. Hoványi Géza indítványát fogadta el.

A volt püspökségi magtárépületre vonatkozólag a tanács azt javasolta, hogy az épületet bontsák le.

Ezzel szemben elfogadták Komlóssy József tanácsnok azon indítványát, hogy a magtár épületet eladják s az ügyet a jövő havi közgyűlésre tüzték ki.

A tanács javasolta, hogy néhai József kir. herczeg Budapesten emelendő szobrára 500 koronát szavazzanak meg.

Dr. Stocker József ellenző felszólalására a tanács javaslatát elvetették.

A többi apróbb ügyeket a tanács javaslata szerint intézték el s este fél 7 órakor az öt napig tartott közgyűlés véget ért.

Törvényjavaslat az általános választói jogról.

A kormány ugyan nem jelent meg az országgyűlés tegnapi ülésén, hanem megjelent helyette a sajtóban az általános választói jogról szóló törvényjavaslat.

Elsült hát sz öreg ágyu, de még nem biztos, talált-e? Mert ezzel az ágyuval a nemzeti követelményeket vették czélba; az országban uralkodó hangulat pedig arra vall, hogy a nemzeti követelmények mellett a lelkesedés mind-egyre nő.

A törvényjavaslat, mely mellé 240 oldalas statisztika és indokolás sorakozik, főbb vonásaiban a következőket tartalmazza:

A javaslat szerint választó minden férfi,

ki huszonnegyedik életévét betöltötte és irni-olvasni tud.

A választókerületek szavazás céljára kisebb szavazókörökre oszlanak. Minden város, nagyközség és községkülön külön szavazókört alkot. Népesebb városokban és nagy községekben a szükséghez képest szintén több szavazókör alkotható, úgy, hogy a körbe tartozó községek egyenként, vagy más községgel esetleg várossal külön szavazóköröket alkotnak.

A választás közvetlen, titkosan, szavazólappal történik. Szavazhat, aki a névjegyzékbe fel van véve; szavazni csak személyesen lehet. A képviselők száma a jelenlegi marad és a mandátum tartama szintén a jelenlegi öt év marad.

A kerületek új beosztásáról, a névjegyzékek összeállításáról, a választások érvénye feletti bíráskodásról külön törvény intézkedik. A belügyminiszter köteles e javaslatokat a jelen törvényjavaslat kihirdetésétől számított egy év alatt beterjeszteni. Akik az eddigi választói törvények szerint választók voltak, habár irni-olvasni nem is tudnak, jogukat a törvény életbelépését követő két ülészakára még megtarják. Jelen törvény a kerületek új beosztásával egyidejűleg lép életbe.

Az indokolás.

Az indokolás bevezető részében vázolja az aránytalanságokat, melyek a reformot előadhatatlannul szükségessé tették.

Ezek legkirívóbban földadó-minimumokban (cenzus) és kerületek beosztásaiban mutatkoznak. Földadóminimum például Aradmegyében 1 korona 42 fillér és 35 korona 30 fillér között, Bács-Bodrog-megyében 12 korona 46 fillér és 76 korona 6 fillér közt váltakozik. A választók száma pedig egy-egy kerületekben 139 és 12.105 között váltakozik. A reform nem képzelhető másképpen, mint választói jogosultság kiterjesztésével. Indokolás erre döntő tény hoz fel 1904-ben az országban 1,048.976 választó volt, az egész lakosság 6-23 százaléka. Tőlünk nyugatra nincs ország, ahol az arányszám ilyen alacsony volna.

Magyarországban a jelenlegi választói életkort (20 évet) betöltött férfiak száma: 4,322.940. Ebből választói joggal nem bír 3,351.119, azaz a férfinépességnek 77,5 százaléka! És 2,186.095 azoknak irni és olvasni tudó 20 éven felüli férfiaknak száma, akiknek ma nincs választói jogosultságuk.

A tapasztalat azt igazolja, hogy az általános választói jog az elégedetlen társadalmi osztályok forradalmi törekvéseinek legjobb ellen-szerre, valószínűsítő biztató szelepe a társadalomnak a falait feszítő erőszakos célzatok ellen. Az általános választói jog mellett szól továbbá az a kétségtelen tény, hogy vajmi nehéz találni olyan rendszert, mely helyébe volna tehető.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a cenzus leszállítására alapított választási reform mindenképpen gyöngitené a magyar állam nemzeti jellegét. De rosszabbodnék a magyar elem aránya akkor is, ha különös korlátos nélkül minden 24 éves polgár felruháztatnék választói jogosultsággal, mert a 2.895.357 főnyi 24 éven felüli férfinépességből csak 51,7 százaléka, azaz 2,015.366 magyar.

Ezen szempontok vezetnek a törvényjavaslatot, midőn a választói jogosultságot az irás-olvasáshoz köti.

A 3,895.357 főnyi 24 éven felüli férfinépességéből ir és olvas 2,621.897. Ebből magyar 61,4 százaléka.

Ha a választói jogot a magyar irás-olvasáshoz kötnék, ezen reform az ország lakosságának igen nagy részére, a nemzetiségekre, rendkívül nagy jogfosztással járna.

Foglalkozási ágak képviselőit illetőleg a statisztikából kiviláglik, hogy lényegesebb változás csak a munkásosztály javára áll be, mert ezen osztály jelenleg a választók között 6 százalékkal szerepel. A munkás-választók száma 58.732-ről 1,144.691-re emelkedik, vagyis az ország sorsa a munkásosztály kezébe jut.

NAPROL-NAPRA.

Eredmények.

Ha itt nálunk nem is, de másutt kiváló sikereket ér el a *katholikus renesszánsz* munkája. Lépésről-lépesre nyomul előre s ami kiváltképpen fontos, az egyszer elfoglalt talajt lába alól ki nem engedi. Mozgalmunk az irányító országos központokban nagyon jó kezébe van letéve. Vezetőkörünk nagyon szépen és eredményesen dolgoznak és termelnek.

Itt van most az *Uj Lap* ügye. Ismeretes, hogy a lapot igen praktikusán részvénytársasági alpra fentették. A részvénytársaság alapítókéje, mint a Katholikus Egyesületek Országos Szövetségének lapunkban már közreadott tervezetéből ismeretes — 300,000 korona.

A részvényjegyzések és a befizetések már javában folynak s rövid idő alatt tekintélyes összeg gyűlt egybe. *Az első százezer korona már együtt van.* A lap vasárnapi száma nyolcz oldalon jelent meg, tiszta, jó czimképpel. Változatos szöveggel, gazdag tartalommal. Ha az alaptörvény részvényjegyzés útján biztosítva lesz s a részvénytársaság megalakul, a lap legalább állandóan nyolcz oldalon fog megjelenni. Nem kell feledni, hogy a lap ára — két fillér. Belátható időn belül tehát hatalmas organummá nővi ki magát a kis lap, úgy, hogy lépten-nyomon imponáló erővel ellenőrizheti a vallástalan áramlatok vészes árját az egyszerű nép körében.

Az *Uj Lapot* városunkban eddig diogenesi lámpáival kellett keresni. Elég baj. De meg is látszik a városon. Most azonban nálunk is történetek részvényjegyzések. Hát csak tovább. Lehet még jegyezni bőven. Gazdagnak is, szegénynek is, tehetségéhez képest. A befizetés módja kényelmes, könnyű.

Egy másik betetőzéshez közeledő alkotás a Szent Imre kollégium kibővítése. A kollégium eddig 130 egyetemi hallgatót helyezett el. De már itt is szűknek bizonyult az Üllői-uti háza. Ugy, hogy a szomszédos házakban bérelt lakást. Most aztán kibővítik a kollégiumot s jóval szélesebb alapokra fektetik.

A kollégium vezetősége e célra 500.000 korona kölcsönt vesz föl a katolikus társadalom útján, négy százalékos kölcsönjegyekre. Ha megfelelő anyagi erő együtt lesz, aminek szintén nem szabad sokáig magára váratnia, akkor Szent Imre-katonái oly nagy tábort fognak alkotni, amelyre ugyancsak irigykedve nézhet az ellenség.

Nagy eredmény az *Uj Lap* átalakulása és a Szent Imre-kollégium tetemes kibővítése. Beláthatatlanok azok az áldásos következmények, amelyek a két nagy akció nyomában járnak. Az eredmény még nem teljes, még valamelyes áldozatot, anyagi hozzájárulást kíván a társadalomtól. Nem *ajándékot*, hanem csak *kölcsönt*, amely busás kamatokat hoz. Akiket illet, hallják meg. Halljuk meg mindnyájan a két föl-szólítást, mert *mindnyájunkat* illet. (h.)

Előfizetési felhívás.

Mainz lánglelkű főpásztora, *Ketteler* azt mondotta egy alkalommal, hogy: *aki nem támogatja a katolikus sajtót, az nem is jó katolikus.* De aki önzetlenül támogatja és terjeszti, az *valódi apostol.* Ezt a nagy igazságot, ezt a szókimondó, bátor jellegét írjuk so-

raink élére az új évnegyed, az új esztendő küszöbén.

Kik vagyunk, mit akarunk, nem kell bővebben magyaráznunk. Azok vagyunk ma is, akik tizenegyestendőn keresztül voltunk és azt akarjuk ezután is, amit eddig akartunk. Nekünk a sajtó nem üzlet, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missziót nekünk egész ideálimusával, legjobb erőnköz képest, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen iparkodunk betölteni.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős, hatalmas keresztény Magyarország.

Ezért a szent eszméit vivjük meg kemény küzdelmünket nap, nap után az írótoill fegyverével. És, hogy jó harcot harcoljunk, bizonyossága az a *temérdek támadás*, amelyben a rombolás s a gyűlölet sátáni szelleme részesíti munkánkat. De bennünk nem lehet eltántoritani. Egy hang sugja nekünk, most vagyunk a legjobb uton, amikor szinte életünkre tör az ármány. És ez a hang, amelyet mindennél többre becsülünk a világon — a *lelküismertünké.*

Istennel, a hazáért küzdünk hiven továbbra is és ebben az elszánt harcban joggal számítunk a katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására.* Ne feledjük a nagy püspök szavát.

Nem jó katolikus családok azok, kik a nyiltan, vagy sorok között vallásgyalázó lapokat virágoztatják föl azon a pénzen, amely teljes joggal a katolikus sajtót illeti!

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek valamint, az esetleges hátralékoknak, ahol fölmerültek, beküldését.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A TISZANTÚL szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 20. Megyei közgyűlés.

Deczember 21. Pásztorjáték az Orsolya-zárdában.

Decz. 22. Koldusápoló közgyűlése.

Decz. 26. Ka h. Legényegylet pásztorjátéka.

* **Biharvármegye közgyűlése.** Ma, szerdán, december 20-án kezdi meg Biharvármegye törvényhatósági bizottsága őszi közgyűlését. Ez alkalommal bő alkalma lesz a vármegyének a politikával foglalkozni. Első sorban a miniszteri leiratok kerülnek szőnyegre, a miniszterium kinevezéséről, s ezután mintegy 36 társtörvényhatóság átírata, amelyek mind a mai politikai helyzetet érintik. Összesen 383 ügy van tárgyalásra kitűzve, így kilátás van rá, hogy a megyegyűlés több napig tart. A tanácskozást, amelyen hír szerint *Tizza* István gróf is jelen lesz, dr. *Miskolczy* Ferencz alispán fogja vezetni.

*** Ki a főispán helyettese?** Ez a kérdés foglalkoztatja most az érdekelt köröket. A most befejezett városi közgyűlés első napján is a törvényhatóság egyes tagjai a közgyűlés tárgysorozatának 3. pontja, az igazoló választmány megalakítása kapcsán foglalkoztak a kérdéssel. Most aztán éppen ez okból, az igazoló választmány megalakulása tárgyában a város kénytelen volt felírni a belügyminiszterhez, hogy tulajdonképpen ki a főispán helyettese. *Rimler* Károly polgármester tegnap irt fel a belügyminiszterhez s a fölriratban előadja, hogy *Beóthy* László fölmentése mellett nem történt gondoskodás a főispáni szék betöltése és az iránt, hogy a főispáni hatáskört ki gyakorolja. Már pedig az igazoló választmány megbízása lejár a néhány nap múlva lezáruló év végén és annak újból meg kell alakulnia még pedig sürgősen, mert az időközben, a most mult vasárnap tartott városatyá választás lefolyását felül kell bírálania. Az újraalakulást pedig akadályozza, hogy a törvény értelmében ebben az ügyben a főispánt megillető jogot nem gyakorolhatja senki. Ugyanis az igazoló választmányba a főispánnak kell 3 tagot küldeni, sőt a választmány elnökét is a főispánnak kell kineveznie. A polgármester tehát ez okból és máskülönben általános tájékoztatásul, mihez tartás végett értesítést kér, hogy a főispáni szék végleges betöltéséig ki gyakorolja a főispán jogait. Így tehát hamarosan megtudjuk, hogy ki a főispán helyettes. Vagy talán megyénket és városunkat is szerencsétlenni a kormány új főispánnal?

*** Háziestély a tanítói körben.** A nagyvárad tanítói köre ma, szerdán, december hó 20-án délután 5 órakor a kör helyiségében (községi polgári fiúiskola, 10. ajtó.) házi estélyt tart, melynek műsora: 1. Magyar ábránd. Zongorán játsza Tar Klementin. 2. Felolvasás. Tartja Mutschenbacher Gyula. 3. Drámai költemények. Szavalja Csordacsicsné K. Antonia. 4. Vig monológ. Előadja Horváth István. A tanítók hozzátartozóit és vendégeit is szívesen látja a rendező bizottság.

*** Adomány a kereskedelmi iskolának.** Bognár Sándor törvényhatósági bizottsági tag, édes atyja halála alkalmából, annak emlékére a nagyvárad kereskedelmi iskola céljaira 500 koronát adományozott »Weisz Illés« alapítvány czímen.

*** Karácsonyi ünnepély az Orsolya zárdában.** A nagyvárad sz. Orsolya-zárda előjárósága növendékeinek közreműködésével karácsony szent ünnepe alkalmából 1905. évi december hó 21-én, d. u. 5 órakor ünnepélyt rendez, melyre az előjáróság meghívót bocsátott ki. A meghívó csak czimzettnek szól, másra át nem ruházható és belépéskor előmutatandó.

*** A függetlenségi párt szervekedése.** A vasárnapi városatyá választás sikerén felbuzdulva, mint értesülünk, a nagyvárad függetlenségi 48-as párt vezetősége erős akcióra készül, hogy minden további küzdelemre szervezze, erősítse a pártot. Jólehet, hogy most már téli választásra nincs kilátás, de annál valószínűbb, hogy a tavasszal meg lesz az általános választás s akkor teljes erővel lép sorompóba a nagyvárad függetlenségi párt. Kapcsolatosan megemlítjük, hogy *Karger* Sándor, a nagyvárad függetlenségi párt régi, kipróbált tagja, politikai elveinek és meggyőződésének további fentartása mellett, egyidőre kilépett a 48-as körből, s ezt bejelentette dr. *Stocker* József elnöknek.

*** Járványok kimutatása.** Dr. Kassay Kálmán megyei h. főorvos tegnap betejlesztette kimutatását az alispánhoz a december 1 óta előforduló ragályos betegségekről. A ki-

mutatás szerint a megye különböző helyein összesen 519 esetben fordult elő óvintézkedést igénybe vett megbetegedés. Legtöbb esetben a hasihagymáz fordult elő: 248; a kanyaró 179, vörheny 43, ronszoló toroklob 35 és hőkhurut 14 esetben.

*** Dencs János temetése.** Boldog emlékü *Dencs* János kanonok, esperes plébános hült tetemeit a plébánia épület földszinti nagyertermében helyezte díszes ravatalra a Concordia temetkezési intézet. A köztisztviselői állott kanonok ravatalát tegnap egész napon tömegesen keresték fel paptársai, hívei. A katolikus iskola tanítótestülete díszes koszorút helyeztek a ravatalra. A temetés ma, szerdán délelőtt háromnegyed 10 órakor lesz a Sal Ferencz-utcai plébánia épületből, amely után a v. olasz-i plébánia templomba vanul a gyászmenet, a hol requiem lesz. A temetés szertartását a háznál, valamint a gyászmisét *Palotay* László pápai praelatus tartja, míg a templomból *Fetser* Antal apát-kanonok kíséri ki elhunyt kanonoktársa halóporait az olasz-i temetőbe. A kath. kör tagjai és a kath. tanítók testületileg vesznek részt a végtisztességtételben.

*** Legényegyesületi előadás.** A Nagyvárad Katolikus Legényegyesületben tegnap, mint jeleztük, *Eber* Béla nagyvárad-ujvárosi katolikus népiskolai tanító tartott előadást a polgári ügyiratokról. Tárgyát népszerű alapon, igen érdekes előadásban ismertette s hallgatóságának élvezetes, tanulságos estét szerzett. Ezzel az előadással az egyesület téli tanfolyamának idejéig befejezte. A hasznos munkának megfelelő folytatása lesz az ujesztendőben. Az egyesületben állandóan élénk élet uralkodik; szinte hétről-hétre szemlátomást fokozatosan lépeget előre. Most lázas izgatottsággal folynak az előkészületek a karácsonyi pásztorjátékra, amely különösen látogatottnak és kiváló sikerűnek ígérkezik.

*** A postások karácsonyi ajándéka.** Vörös László kereskedelmi miniszter a postás-és távirat-tisztviselőknak karácsonyra kiutalványozta az összeget, amely az összes posta és távirat-hivatalok takarékosága folytán megmaradt. A karácsonyi ajándéknak szánt összeg körülbelül ötvenezer koronát tesz ki s az összes fogalmazói, államszámviteli és kezelői személyzet (beleértve a fizetéstelen gyakornokokat) egyenlő arányban részesül belőle. Az összeget még karácsony előtt egyenlő arányban megkapják a postások. Mint értesülünk, 1906. január elsejétől kezdve Vörös László kereskedelmi miniszter a jutalék intézményt akkép akarja módosítani, hogy az eddigi karácsonyi jutalékot havi előleges részetekben a rendes fizetéshez csatolja. A fogalmazói személyzet törzsfizetésének 20 százalékát, az államszámviteli személyzet 18 százalékát és a kezelői személyzet a törzsfizetés 15 százalékát kapja.

*** Apróhírek. Megégett leány.** Tatarosról telefonálják, ott egy Velkó József munkásember Borbála nevű leánya borzalmas halállal halt meg. Ugyanis a leány a könyhában ült, amikor egy tűzszikra kipattant a tűzhelyről, melytől csakhamar tüzet fogott a leány kötője. A tűz oly gyorsan kapott bele a ruhába is, hogy a leány megmentését még csak megkísérteni sem lehetett. A leány borzasztó égési sebeibe tegnap este belehalt. — *Gondatlanság áldozata.* Alsóvályenyegráról jelentik, hogy ott a tegnapi erdőirtási munkálatok közben egy félig kivágott fa kidőlt és az alatta lévő *Fiunora* Györgyöt agyonütötte. A vizsgálatot folyamatba tette a kir. ügyészség.

*** Orfeum a Lloyd kávéházban.** Ma és mindennap elsőrendű bel és külföldi művészekből álló *Variete Társulat* nagy előadást tart

szóalkoztató családi műsorral. Naponta új bohózat este fél nyolczkor. A n. é. közönségszives párt; fogásáért esedezik mély tisztelettel az Igazgatóság.

x Rheuma, köszvény, osont és izomszagatás ellen legbiztosabb hatása van a Citosan nak, kapható a »Kigyó« gyógyszerárban, Nagyvárad, Bémer-tér és a Vadász-féle Drogueriában. Ára 90 fillér.

Czélszerű karácsonyi ajándék!

Uraknak! Nyakkendő, házi-czipő, hálóingek, gallérvédő, keztü, zsebkendők, pénz és szivartárczák.

Hölgyeknek! Házi-czipők díszes kivitelben, alkalmi czipők, harisnyák, selyem zsebkendő és illatszerek.

Ezen czikkeken kívül legújabb divatu férfi kalapok, kézimunka czipők, téli alsó ruhák, keztüök és kalucsnik legjobb minőségben és legolcsóbb árban.

REICHARD ÁRUHÁZA czégnél,
(Fő-utczán) kapható.

1359.

x A közönség érdekét mozdította elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, posztónagykereskedését szabásati teremmel bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatokat szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki egyhármadrésnyivel olcsóbban, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölkívánságra dus collectióját bármikor rendelkezésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

x Mindenki, aki csak megfordul **HÁASZ MANÓ** Zöldfa-utca elején levő üzletében csodálkozva tapasztalja, hogy mily hatalmas nagy raktár van minden czikkben s milyen olcsók az árak, ezért tehát karácsonyi és újévi ajándékoknak beszerzésére a czéget ajánlhatjuk.

x A t. olvasóközönségünk szives figyelmébe ajánljuk szükségleteinek beszerzése végett *Kenyeres és Engländer* a Szent László-téren: (volt Blun Géza téle üzlethelyiségben) ujonnan megnyitott női divatáru üzletét.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Jerikó falai. C.

Csütörtök: János vitéz. A.

Péntek: Bajusz. B.

Szombat: Casanova. C.

Vasárnap délután 4 órakor: Az ember tragédiája. (Bérletszünet.)

Jerikó falai harmadszor. Az eredeti műsортól eltérően ma este megismétlik *Sutro* Alfréd színes művének előadását, amely iránt meleg érdeklődés nyilatkozik meg. Ily módon az *Üdvöske* reprise elmarad a hétről, tekintve, hogy három napot Horváth Kálmán érdekes vendégtellegése is lefoglal.

Horváth Kálmán vendégszereplése. Az igazgatóságának sikerült három estére szerződtetni *Horváth* Kálmánt, a Király-színház művészt, aki nagyvárad sikerei révén jutott a fővárosba. A művész most rövid időre szabad és nem játszik. A vidéki igazgatók tekintettel arra a sikerre, amelyben a fővárosban

része van, versengtek Horváth Kálmánért, aki azonban legelőször Nagyváradra jön vendégszerepelni. Első fellépése a János vitéz című szerepében csütörtökön lesz. Ezzel az alakításával hódította meg a budapesti közönséget is. Második fellépése a »Bajuszban«, pénteken, a harmadik »Casanovában« szombaton lesz, mindenkor bérletben. Az első fellépésre már ma délután 3 órától lehet jegyet váltani rendes helyárak mellett. A vendégszereplés iránt általános az érdeklődés.

EGYESÜLETEK.

Rendkívüli választmányi gyűlés a Kath. Körben. A Katholikus Kör választmánya ma szerdán este fél hat órakor rendkívüli gyűlést tart, melyen a kör 10 éves fennállása jubileumának s a kath. lyceum új előadási sorozatának módozatait tárgyalják, valamint előkészítik, az 1906 évi rendes s tisztújító közgyűlés tárgyait. A fontos rendkívüli választmányi ülésre a választmányi tagok figyelmét ez uton is felhívjuk.

Az orvosszövetség gyűlése. A következő meghívót vettük:

Az országos Orvosszövetség nagyváradi fióka f. hó 21-én délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a szövetségi tagokat ezennel tisztelettel meghívom.

Nagyvárad, 1905. decz. 19.

Dr. Popdvits Miklós
titkár.

Pinczerek közgyűlése. A Nagyváradi Pinczeregylet folyó évi december hó 29-én éjjel 2 órakor Richter Antal kert-utcai éttermé en közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. A választmány 1905. évi jelentése.
2. Elnöki és pénztári jelentések megvitatása, a felmentvény megadása.
3. Tisztikar és választmány titkos szavazás utján való megválasztása.
4. Esetleges indítványok, melyek e hó 21-ig az elnökhöz benyújtandók.

Nagyvárad, 1905. évi december hó 15. én.

TANÜGY.

Magánvizsgálat. A nagyváradi kir. rkath. tanítóképzőben a félévi magánvizsgálat január 11. és 12. fog megtartatni. Jelentkezhetnek, kik a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól engedélyt nyertek. Vizsgálati díj 40 korona, előzetesen fizetendő. Nagyvárad, 1905. decz. 19. Az igazgatóság.

TÁVIRATOK.

A válság.

A hazafias főrendek.

Budapest, decz. 19. (Saját tud. táv.) A képviselőház ülése után délután 5 órakor a főrendiház ülésezett. A képviselők karzata zsufova volt. Apponyi, Andrássy, Justh, Lukács László is ott voltak. A tanácskozást Csáky Albin gróf vezette. A kormány itt sem volt jelen. Csáky elnök elparentálta Széchenyi Imre, valamint idős Zichy János grófot, azután fölolvasta az elnapolást. Ekkor Mailáth József gróf szólalt föl, nagyszabásu beszédben tiltakozott az örökös elnapolás ellen.

— Midőn a haza veszélyben van, állást kell foglalni a főrendiháznak is.

Javaslatot nyújt be annak kimondá-

sára, hogy a főrendiház az elnapolást sérelmesnek tartja, mert az országot ekként megfosztják attól, hogy pénz és véráldozata fölött rendelkezzen. Kikel a király tanácsosai ellen, akik *törvénytelenségre* vették rá a királyt! Határozati javaslatában hangsúlyozza, hogy a főrendiház óvást emel az ellen, hogy az elnapolás tudomásul vétele precedensül szolgáljon.

A határozati javaslatot a főrendiház egyhangulag elfogadta.

Béke hírek.

Lukács László a mai ülés előtt és alatt föltűnően kereste az érintkezést a baloldali pártokkal. Különösen Andrássyval konferált hosszasan. Híresztelik, hogy most Bécsből kezdeményezik a békeakciózt. Délelőtt minisztertanács volt, ebből kiszivárgott hírek szerint is, Fejérváry ma, vagy holnap Bécsbe utazik. Lukács odanyilatkozott, hogy a kibontakozás utjából az első nagy akadály elhárult.

A király jóakarata biztosítva van. Bécsben teljes a hajlandóság a békére. A koalíciónak át kell vennie a kormányt. Így nem késbetik sokáig a végleges kibontakozás. *Andrássy* is azt hiszi, hogy a királyt helyesen informálják a helyzetről, hamarosan kínálkozik majd mód a tisztességes békekötésre.

A függetlenségi párt már nem ilyen bizakodó. A képviselőház ülése után még több képviselő tagja nyilatkozatot bocsátott ki, amely szerint márczius elején túl több elnapolásba nem egyeznek bele, hanem az esetre az ülésben együttmaradnak.

A nemzeti ellenállás.

Beniczky, Pestvármegye alispánja kijelentette, hogy a tegnapi belügyminiszteri audiencia után semmi kilátás sincs a vármegyében békére *Laszberget* nem ejti el *Kristóffy*. Ilyen körülmények között további fölfüggesztések várhatók, miután a vármegyei tisztikar nem hajlandó az erőszak eszközévé válni. A vármegyházán a rendőrséget szaporították.

A tisztikar egyhangulag állást foglalt az alispán mellett. Fölszólították a járási tisztviselőket, akik legnagyobb valószínűség szerint szintén csatlakoznak a központiakhoz a fejlemények tekintetében is. Koháryt vád alá helyezték, ez alapon Laszberg fölfüggesztette.

Baja kimondotta a napokban leérkezett belügyminiszteri megsemmisítő rendelettel szemben, hogy a régi határozatait föntartja. Tisztviselőinek megengedi az önkéntes adók átvételét s az ujonczok elfogadását, emellett azonban falragaszokon hívja föl a népet, hogy ne adózzék, katonát ne adjon.

A katonák ügye.

Ami a katonai kérdést illeti a legénység szempontjából, a közös hadügyminiszter a kiszolgált harmadéves katonákat szabadon bocsátja még karácsony előtt. Csak igen csekély részük marad vissza. Annyi, amennyire föltétlenül szükség van. Így a lovasságnál, amíg a pót-

tartalékosok be nem vonulnak szolgálat-tételre.

A Máv. budapesti üzletvezetősége fölszólítja a póttartalékos vasuti alkalmazottakat, hogy december 27-ére vonuljanak be. Társaik figyelmeztessék őket, még az esetben is, ha a behívót személyesen át nem vették volna.

Az ország pénze.

A zárszámadó bizottság ma tartotta ülését *Hentaller* Lajos elnöke alatt. Az elnök utasítani kérte az állami számvéviszést, hogy a zárszámadásokat a képviselőházhoz terjessze be. Időközönként számoljon el a bevételekről és pénzkészletről. Az ülésen jelen volt *Rakovszky* István, az állami számvéviszések elnöke is.

NYILTÉR.

* * * A legdivatosabb * * *

névjegyek

olcsón készítettnek

a Szent László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Kitünő alkalom!

Kiárusítás!

Kiárusítás

N é h a i

Patta Manó

ékszerész-üzletében lévő áruk
f. évi november hó 16-ától kezdve
hatósági engedély alapján **kiárusítottatnak.**
Mélyen leszállított szabott áron kerülnek
eladásra az összes raktáron levő nagymennyiségű
tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok,
férfi és női arany és ezüst órák
és láncok, nickel tárgyak, evőeszközök,
függők, gyűrűk, szemüvegek és
látászerk, mindennemű modern és sze-
cessziós dísz tárgyak.

A kiárusítás a fő-utcai Orsolya zárda mellett
lévő üzlethelyiségben történik.

Kiárusítás!

Kiárusítás!

Kitünő alkalom!

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

12.

Nindefz jól tudta s lelkesedéssel beszélt azokról. Jesovval szemben ő is leereszkedő modort tanusított s ha Gyorgyejev összeveszett Jesovval, iparkodott kibékíteni őket, sőt egy szer igy szóló Fomához:

— Mondd, miért civakodol mindig Jesovval?

— Mert szemtelen, — mondta Foma dühösen.

— Mert te rossz tanuló vagy, ő pedig segít neked. Ő okos. És ő nem tehet róla, hogy szegény. Ő mindent meg tud tanulni, amit akar s akkor ő is gazdag lesz.

— Olyan szemtelen, mint a szunyog, — mondta Foma — egyre zűmmög, zűmmög, aztán hirtelen megszúrja az embert.

A fiuk életében azonban mégis volt valami, ami szorosán egymáshoz fűzte őket s voltak olyan órák, mikor elfelejtették jellemük és helyzetük különbözőségét. Vasárnaponként Smolinéknál találkoztak s a galambokkal játszottak.

A szép, hizott galambok szárnya meglibent, egymásután repültek ki a duczból, sorba ültek a ház ereszeire s turbékolva pompáztak a napsugárban.

— Rebbenzd föl őket — mondta most Jesov, izgatottságtól remegő hangon.

Smolin hosszú póznával rebbentette föl őket s fűtöztet.

A megriadt galambok fölrepültek s szárnyuk csapkodásával töltötték meg a levegőt. Ritmikus ivben emelkedtek föl az ég kékjébe s tolluk ezüstje és hava magasan csillogott. A fiuk hátra szegzett fejjel csodálták a galambokat, egy pillanatra sem veszik le róluk tekintetüket s szemükben csöndes öröm sugárzik, már alig látják őket s csak kis pontok lebegnek ott a messzeségben, beleszóva az ég végtelen kékségébe. Ezek a pontok ugy vonzák a fiuk fantáziáját s Jesov mindnyájuk érzését fejezi ki, mikor halkán s elgondolkodva így szól:

— Istenem, ha mi is így tudnánk repülni!

Foma pedig, aki tudta, hogy az ég felé szálló lélek a galamb formáját ölti magára úgy érezte, hogy lelkében valami erős, égő, meghatározhatatlan érzés támad.

A gyönyörűség egyesíti most azt a három gyermeket. Csöndesen, figyelmesen várják, míg visszatérnek a madarak. Egymás mellett ülnek s éppen olyan távol vannak most az élet valóságaitól, mint galambjaik a földtől. E pillanatban nem gyűlölködnek és nem irigykednek, egymáshoz közel vannak, értik egymás lelkét, értik egymás szemének lángolását s boldogok, mint a lég madarai.

A galamkok fáradtan repülnek vissza a háztetőre s a fiuk a duczba kergetik őket.

— Menjünk almát lopni — mondja most Jesov, aki minden játéknak mozgató lelke.

Egyszerre kiröppen a fiuk kebléből a békés hangulat s mint a ragadozók, úgy osonnak a szomszéd kertjébe. A lopás is munka, még pedig veszélyes munka s minden édes, amit az ember munkával szerez.

Az ilyen rablóhadjáratok alkalmával Foma nagy bátorságot tanusított, sőt mintha szándékosan vigyázatlan lett volna, nagy lármával tördelte le az almák ágait s ha férges alma került kezébe, hangos szitkozódással dobta a szomszéd háza felé. Nem félt attól, hogy tetten érik, sőt erőt merített belőle, szeme elhomályosodott, összeszorította a fogait s arcán szokatlan vakmerőség és büszkeség tükröződött. Smolin gunyosan nézett rá s így szólt:

— Henczezs...

— Csak nem vagyok gyáva, — mondta Foma.

— Tudom, hogy nem vagy gyáva, de csak az ostokák kérkednek evvel. Az ember fontoskodás nélkül is jól végezheti a dolgát.

Jesov más szempontból ítélte el Foma viselkedését:

— Ha szándékosan kockáztatod magad, akkor ne gyere velünk! Ha téged fognak meg papádhoz visznek s az nem bánt téged; de engem úgy elvernek a szijostorral, hogy a csontomról lehámlik a bőr.

— Gyáva! — mondta Foma.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Békésgyula földvásárlása. Az okszerű gazdálkodásnak igen praktikus, követendő példáját nyújtotta Békésgyula város. Közelebről megvette a Wenkheim-féle benedeki uradalmat. A város a megvett földek egy részét 2-5 holdas parcellákban kisgazdák közt osztja fel. Eddig 2263 holdat percellázott, amelyért 1283.111 korona vételárát ajánlottak meg, 2213 holdat a maga részére tart meg a város s ebből közlegelőt alakít. A parcellák oly magas árakon keltek el, hogy az utóbbi terület mindössze 314.000 korona árért jut a város tulajdonába s előreláthatólag reális alapját fogja képezni az ottani állattenyésztés rohamos fellendülésének. A parcellázást a földművelésügyi tárca terhére kiküldött mérnökök végezték.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, decz. 19.

Buza okt. — — — —	16.38
Rozs okt.-re — — — —	13.16
Tengeri április 1906 — — — —	13.38
Zab ápr. ra — — — —	13.16
Repeze aug.-ra — — — —	21.06

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 decz. 19-én

Magyar aranyjáradék 4% — — —	113.50
Magyar koronajáradék 4% — — —	86.20
Magyar koronajáradék 3 1/2% — — —	95.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% — — —	96.50

Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	213.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcson	100.80
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	117.65
Oszták járadék papírban	100.—
Oszták járadék ezüstben	156.—
Oszták korona járadék	16.30
Oszták járadék aranyban	787.—
1860. oszt. államsorsjegyek	667.—
Oszták-magyar bankrészvény	653.—
Magyar hitelbank részvény	19.11
Oszták hitelbank intézeti részvény	95.75
Oszták-magyar államvasuti részvény	239.95
20 frankos arany (Napolendör)	95.55
Német birodalmi márka	117.75
London vista	239.95
Páris vista	95.20
20 márkás arany	86.20

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Fölkérjük az egyházmegyei katolikus iskolákat, intézeteket és egyesületeket, hogy a karácsonyi pásztorjátékokról szóló tudósításokat idejében, azonnal küldjék be.

Sz. B. Csinos. Köszölkük.

H. D. Karácsonyra besoroztuk.

P. I. A multkorira már üzentük, hogy karácsonykor jönni fog. A mostani kissé erőltetett dolog, jobb is fog onnan kerülni.

Kincs István. Köszönettel megkaptuk. Az egyik mindjárt karácsonykor jön.

U. J. Karácsonyra besoroztuk.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A Biharmegyei korona takaré- és hitelszövetkezet

1906. évi január 1-én

új évtársulatot kezd,

mely 1908. december hó végéig tart.

Egy üzletrész egy korona. A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

A szövetkezet helyisége:

a Biharmegyei Takarékpénztár 1-ső emeleti üzlethelyiségében van, Nagyaradon, Kossuth Lajos-utca 2. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltóüzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak.

Az igazgatóság.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értelmezi a n. érde. izzólámpa körtéket tart raktaron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással, hogy tászal egytől egyig, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), színes fényképző-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek előadásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** gyerekeknek 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

Lévai Márton-féle könyvkötészet,

vonalzó-intézet és üzleti könyvgyár r. t. üzemét megnagyobbitotta, hogy a n. é. közönség részéről mindinkább növekvő megrendeléseknek eleget tessen.

1402.

Felhívás

a Filléres Takarékszövetkezet

1906 január 1-én új évtársulatot nyit. Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb összegű hetenként ismétlődő betétek által a *vagyongyűjtést* lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamattal mellett *kölcsönöket* kap hassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelzálogbank helyiségében* (Bémer-tér, Lévai-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendők.

A *vidéki beiratkozók* a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján *portómentesen* teljesíthetik.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

1407.

»FILLÉRES«

TAKARÉK- ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kúlc” szappan)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

1227. b.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére legjobb és legolcsóbb.

Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

Vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden szappan »Schicht« névvel és a »Szarvas« vagy a »kúlc« védjeggyel legyen ellátva.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Figyelem!

Ajándék tárgyak beszerzésére külön osztály van létesítve. Minden cikkben bámulatos olcsó árak, amik a **karácsonyi** és **ujévi** ajándékok beszerzését nagyon megkönnyítik.

Ujváros leglátogatottabb üzlete.

Fábry Testvérek

divatáru üzletében

Fő-utca, (Moskovits-palota)

az eladás

mélyen leszállított árak mellett, készpénz fizetéssel megkezdődött.

Nagy választék:

férfi, női divatáru tárgyokban, továbbá a legfinomabb kalapok, cipők, fehérneműek, ingek, gallérok, nyakendők, különböző ajándék tárgyak

igazi alkalmi vétele.

1419

A közelgő ünnepekre

ajánlom a következő

asztali boraimat

f. adózottan 10—25 L. fonott üvegekben (demyon)

1. n.-várad új bor literje 28 és fél kr.
2. 1904. »ó bor« 31 és fél kr.
3. 1904. »ó vörös bor« 45 és fél kr.

Ugyan e borokat 50—100 literes hordókban, fogy. adó nélkül — házhoz szállítom vagy vasúti állomásra adom 18—21—35 frt. Hl. árban.

1900-as menesi finom ó fajborok, melyek gyógyborokul is alkalmasak; — 7 tized L-es palaczkban az ismert árakban.

Molnár Lajos,

szőlőbirtokos, Schlauch-tér 18. 1420.

Vegyztisztítónkra

felhívjuk a n. é. közönség

becses figyelmét.

Tisztelettel

a „Gőzmosóda r. t.”
igazgatósága.

Nagy karácsonyi vásár az ujonnan berendezett **Korona- és Filler-bazárban.**

— Fő-utca, városi Bazár-épület. —

MEGNYILT A KORONA-BAZÁR! hol legolcsóbban lehet vásárolni karácsonyra mindennemű gyermek-játékokat, ajándék- és dísz tárgyakat, utazó készleteket és bőröndöket. Női és férfi fehérneműeket, dohányzó készleteket.

Régi helyiségünkben csak december hó végéig tart az eladás.

Teljes

tisztelettel:

FRISS és TSA KORONA- és FILLÉR-BAZÁR. Fő-utca, városi Bazár-épület.